

שיחת השבוע

יש חדש

זיכוי בשופר

בימי ראש השנה יצאו אי"ה אלפי חסידי חב"ד לזכות יהודים במצווה הגדולה של תקיעת שופר. פעילות זו נעשית על-פי קריאת הרבי מליובאוויטש, לזכות את המוני בית ישראל ב'מצוות היום'. חסידי חב"ד יבקרו אצל המאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי אבות, עולים חדשים ואף אסירים בבתי כלא, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר.

פדיון כפרות

מנהג ישראל לקיים לקראת יום הכיפורים את מנהג הכפרות, ולתת את תמורתן לצדקה. בתי חב"ד ברחבי הארץ מפיצים מעטפות מיוחדות לפדיון כפרות. זאת הזדמנות נאותה לקיים את מנהג הכפרות וגם לתת צדקה למוסדות העוסקים כל ימות השנה במעשי צדקה וחסד ובהפצת אור היהדות בדרכי נועם ובאהבת ישראל. פרטים בבית חב"ד המקומי.

מאהלי תפילה ענקיים

לקראת יום הכיפורים בתי חב"ד מכינים אתרי תפילה לציבור הרחב, כחלק ממפעל 'בית הכנסת הפתוח'. במקומות רבים מוקמים מאהלי ענק ממוזגים, כדי לאפשר לכל יהודי למצוא מקום לתפילה ביום הקדוש. רשימה של יותר מארבע מאות ועשרים מנייני תפילה מוצגת באתר chagim.info.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
6:38	7:15	7:01	6:34
7:31	8:09	7:50	7:25

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מה נבקש בראש השנה?

מעל כל המשאלות האישיות והציבוריות מרחפת בתפילות הימים הנוראים משאלה אחת גדולה ומרכזית

"תקע בשופר גדול לחירותנו" (צילום: מנדי הכטמן)

התקרב ראש השנה משתררת מטבע הדברים אווירה פייסנית בציבור. הכול משגרים זה לזה ברכות ואיחולים לשנה החדשה, משתדלים להתעלם ממטעני יריבות ישנים, והפנים נשואות קדימה, לשנה טובה ומתוקה.

בימים הנוראים נבלה הרבה בבתי הכנסת. רבים שאינם באים להתפלל כל השנה באים לתפילות הימים הנוראים, וגם שוכניהם הקבועים של בתי הכנסת מקדישים בימים האלה יותר זמן לתפילה ולאמירת תהילים. מה נבקש בפרוש השנה החדשה?

להתפלל לאחדות

יש לנו הבקשות האישיות: בריאות, פרנסה, זוגיות, שלום בית, ילדים, נחת מהילדים, הצלחה בלימוד התורה, התחזקות ביראת שמים ועוד ועוד. כל אחד ואחד מבקשים להיכתב ולהיחתם לשנה טובה ומתוקה.

יש לנו בקשות ומשאלות גם בזירה הציבורית – שלום, ביטחון, הרמת קרן ישראל, יותר אהבת אחים, יותר כבוד בין איש לרעהו, יותר חיבור לערכי הנצח של עם ישראל. אנו מבקשים שבורא העולם יערה עלינו רוח ממרום ונגלה את הטוב שבנו ואת הנקודה היהודית המשותפת לכולנו.

בשנים האחרונות השיח הציבורי נעשה לא נעים. נדמה שהחומות בין חלקי העם גבהו. יש המלבים את המתחים במתכוון, מתוך אינטרסים כאלה ואחרים, אבל דומה שקצת שכחנו שגם ויכוח אפשר לנהל בכבוד, ושאיפילו מחלוקת אינה חייבת להידרדר לשפת ביבים.

והמשעשע הוא, שכל צד משוכנע בכל נימי נפשו שהצד השני הוא המתלהם, הבוטה, המסית, החוצה קווים אדומים. הגמל אינו רואה את דבשתו, וגם כשמציגים לפניו מראָה הוא מגיב בנמית ביטול ובסלחנות. ועל זה אמרו חז"ל: "כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו".

כאשר כל ציבור רואה רק את עצמו, את עמדותיו ואת ערכיו, ואדיש לעולמו של ציבור שני, התוצאה היא דרישיח של חירשים. והרי בכל

ציבור יש דברים טובים ונפלאים. למה לא נחפש את הטוב והיפה, את הדברים מעוררי ההשראה, ונחזור ללמוד זה מזה ולהתעלות זה עליידי זה?

על כך אנו מתפללים בימים הנוראים "ויגעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" – שכולנו נתאחד לעבוד את הבורא, לאהבו, לירא מפניו, ולמלא את רצונו, שזה המפתח לחיים טובים ומאושרים.

תפילה לגאולה

מעל כל המשאלות האישיות והציבוריות מרחפת בתפילות הימים הנוראים משאלה אחת גדולה ומרכזית – שמלכות ה' תתגלה בעולם: "מלוך על העולם כולו בכבודך, והינשא על כל הארץ ביקרך, והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך". אנו מתחננים לפני בורא העולם ומנהיגו, שלא יסתיר עוד את פניו מאיתנו, שמציאותו ונוכחותו יהיו גלויות ומורגשות, עד ש"ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו".

אנו מבקשים שהקב"ה יעביר את הרוע מאיתנו – "והרשעה כולה בעשן תכלה". על עם ישראל אנו מתפללים: "תן כבוד ה' לעמך... שמחה לארצך וששון לעירך". והעיקר – "צמיחת קרן לדוד עבדך, ועריכת נר לבניישי משיחך". שתהיה לנו שנה טובה, שנת גאולה וישועה.

ההישג הגדול של תפילת חנה

כביכול: הגמרא (נידה טז,ב) קובעת כי אין הקב"ה קובע אם הילד שייולד יהיה צדיק או רשע, שכן "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". אבל חנה הצליחה להשיג שהבן שייולד לה יהיה צדיק, ואף הייתה בטוחה שתפילתה תתקבל. לכן מהתפילה הזאת לומדים הלכות רבות הקשורות בתפילה.

כוונת הלב

יש קשר מהותי בין תפילת חנה לראש השנה. אחת ההלכות הנלמדות מתפילתה היא ש"המתפלל צריך שיכוון לבו". התפילה דורשת כוונת הלב. שכן כאמור, מדובר כאן ביצירת 'רצון' חדש.

ראש השנה עיקרו הכרתת הקב"ה, ובספרי החסידות מוסבר שבראש השנה האדם נדרש לעורר אצל הקב"ה רצון חדש למלוך על העולם. במה מתבטאת ההמלכה? בהתבטלות נפשית למלך, שאותה מייצג קולו הפשוט של השופר. זו הכוונה הפנימית שצריכה להיות בעבודת ראש השנה.

(לקוטי שיחות, כרך כט, עמ' 182)

אמרת השבוע

כוונת האיש הפשוט

בימי רבי ישועה בסיס, רבה של הקהילה היהודית בתוניסיה, התאספו בני הקהילה בבית הכנסת לעצרת זעקה ותפילה בשל מצב הפרנסה. שליח הציבור קרא: "עננו אלוקי אברהם, עננו", והקהל עונה לעומתו: "עננו".

בתוך כך הבחין הרב כי בקהל עומד יהודי פשוט, בעיניים עצומות, מצמיד את סידורו אל חיקו, וחוזר שוב ושוב על המילה "עננו". הרב ראה ברוח קודשו שתפילתו זו של האיש הפשוט בוקעת ריקעים. בתום התפילה שאל אותו מה הייתה כוונתו.

תמה האיש והשיב בתמימות: "התפללתי וביקשתי 'עני - נו', שאיש לא יהיה עני בשנה הזאת". אורו עיניו של רבי ישועה ואמר לו: "אכן תפילתך נענתה ופעלת שנת שפע ועושר".

פתגם חסידי

"אנו אומרים בתפילה 'ליועד מחשבות ביום דין' - הקב"ה יודע שרצונו הפנימי של יהודי הוא לעשות את רצון קונו, וממילא 'לכובש כעסו בדין', ה' מוחל וסולח" (הבאר יעקב' מנדבורנה)

לתפילה. 'ברכה' היא מלשון 'ברכה', היינו שיש שפע במקום כלשהו, וצריך רק לפתוח את הצינור כדי שהשפע יזרום משם. זו המשמעות השנייה בשם 'ברכה', כמו 'המברך את הגפון', הנמכת הענף והורדתו למטה. אבל 'תפילה', שנפתחת ב"יהי רצון", שואפת להשיג דבר חדש, שאינו מוכן ומזומן. התפילה מבקשת ליצור 'רצון' חדש למעלה. וככל שהדבר המבוקש כרוך בשינוי גדול יותר בטבע הבריאה, נדרשים מאמצים גדולים יותר בתפילה.

נגד הכללים

במובן זה הייתה תפילתה של חנה מיוחדת במינה. היא ביקשה לא רק שינוי הטבע - שעקרה תלד ילד - אלא שהילד שייולד יהיה צדיק: 'וְתִדְרֶךְ נֶדֶר וְתִאֶמֶר... אִם רָאָה תְרָאָה בְעֵינֵי אִמְתָּךְ... וְנִתְתָּה לְאִמְתָּךְ יָרַע אֲנָשִׁים'. רש"י מפרש: "צדיקים". חנה ביקשה בן שיהיה צדיק בפועל, וכפי שנדרה: 'וְנִתְתָּיו לֵה' פֶּל' יְמֵי תְּפִי"ו'.

ואכן, תפילתה נענתה. בתפילתה הצליחה חנה לגבור לא רק על חוקי הטבע, בעצם יכולתה להרות וללדת, אלא אף ניצחה את כללי התורה

ביום הראשון של ראש השנה קוראים בהפטרות על תפילת חנה, שבעקבותיה נולד שמואל הנביא. הבחירה בהפטרות זו היא מפני שהדבר אירע בראש השנה, ואולם תפילת חנה היא אבי טיפוס לתפילה בכלל, והגמרא (ברכות לא,א) לומדת ממנה הלכות חשובות בתפילה.

נשאלת כאן השאלה, הלוא לתפילת חנה קדמו כמה וכמה תפילות המפורטות בתנ"ך - תפילת האבות, תפילת משה וכו'. מדוע תפילת חנה דווקא זכתה להתייחסות מיוחדת? גם נושא תפילתה - היפקדות בבן - אין בו לכאורה חידוש, שהרי גם יצחק ורבקה התפללו לבן.

ברכה ותפילה

יש שני סוגים בתפילה: יש התפילה ש"אדם מתחנן ומתפלל בכל יום" (כלשון הרמב"ם בהלכות תפילה פרק א, הלכה ב), שזו תפילה על הצרכים הרגילים; ויש תפילה על דבר מיוחד, כמו בעת צרה או כשמבקשים דבר שהוא למעלה מדרך הטבע.

ההבדל בין השניים דומה להבדל שבין 'ברכה'

מן המעיין

ראש השנה | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

מהות עבודת היום

קבלת העול של כל יום היא התחלת עבודת היום ויסודה, אך קבלת העול של ראש השנה היא מהות עבודת היום ותוכנה.

(הרבי מליובאוויטש)

מה דחוף

חסיד אחד בא בעשרת ימי תשובה אל השפת אמת' לשאול מפיו עצה בענייני מסחרו, באמרו שהעניין דחוף וחשוב. אמר לו השפת אמת': בימים האלה אין שום דבר דחוף מלבד התשובה.

זכות הרעות

"עלה אלוקים בתרועה" (תהילים מזו,ו). "אלוקים" זו מידת הדין; "בתרועה" מלשון רעות. כשישראל שרויים באהבה ורעות, עולה מידת הדין ומסתלקת מעליהם.

(רבי אברהם מצ'כנוב)

החכמה שבתקיעה

"תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה" (ראש השנה כט). בתקיעת שופר לא מלאכת התקיעה היא העיקר, אלא החכמה היא לפתוח את שערי הלבבות ולהתעורר לתשובה.

(רבי בונם מפשיסחה)

יודעים להריע

"אשרי העם יודעי תרועה". וכי אומות העולם אינם יודעים להריע? אלא שידועים לרצות את בוראם. ובמה? - בתרועה, היינו בתשובה.

(מדרש רבה)

עול בשמחה

בראש השנה יש לקבל עול מלכות שמים בשמחה. שהעול לא יהיה משא מכביד ומעיק, וכפי שהיה בקריעת ים סוף, שבני ישראל קיבלו עול מלכות שמים מתוך שירה ושמחה, באמרם "ה' ימלוך לעולם ועד".

(אגרות קודש)

שתי נקודות

נקודת התמצית של ראש השנה היא שתי נקודות: 'נקודה למטה' - יהודי משעבד את עצמו לקב"ה בקבלת עול מלכותו. 'נקודה למעלה' - הקב"ה משעבד את עצמו כביכול לעם ישראל, להרעיף לו את כל הברכות וההשפעות.

(לקוטי שיחות)

גבורות שהומתקו

"שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה". "טובה" מצד בחינת החסד, ו"מתוקה" מצד הגבורות שהומתקו.

(רבי לוי יצחק שניאורסון)

תפילות ומזוודות

בעיצומה של ההפלגה לעבר נמל חיפה נתבשרו הנוסעים על כיבוש הבזק של גרמניה את אדמת פולין. אירופה התחילה לעלות בלהבות מלחמת העולם השנייה. נתיבי ההפלגה באוקיינוס השתבשו, ורבים מהם נחסמו למעבר אניות אזרחיות.

חמש שנים שהה רבי זלמן גרוסמן בארה"ב בשליחות ישיבת 'אוהל משה' בירושלים. הישיבה, שהוקמה בידי רבי יהודה לייב דיסקין, נקלעה למצוקה כספית חריפה, וראשיה סברו שאין מתאים מרבי זלמן לצאת אל פתחי נדיבים.

רבי זלמן היה אישיות מיוחדת במינה. ירא שמים ובר לבב, תלמיד חכם בעל שיעור קומה, ולצד אלה התברך בנשיאת חן ובלבביות כובשת.

בתחילה סירב לקבל עליו את התפקיד הקשה, אך לבסוף גבר עליו מצבה הנואש של הישיבה. כך יצא למסע מפרך, שנסתיים בחודש אלול תרצ"ט. הוא עלה על האנייה שאמורה להביאו אל חופי הארץ קודם ראש השנה, והנה פרצה המלחמה.

רבי החובל נאלץ להסיט את האנייה הרחק מאזורי הקרב. הנסיעה התארכה, ובסופו של דבר הגיעה לנמל חיפה בשחר יומו הראשון של ראש השנה ת"ש. כשהטילה עוגן, נשמו הנוסעים לרווחה. "מהרו לרדת", זירז אותם רבי החובל. "עלי לצאת מיד לדרך".

המלחים פרקו את מטעניהם של הנוסעים, נעזרים בסבלי הנמל. נבוכ ומודאג עמד רבי זלמן לצד מזוודותיו. לא רק חפציו האישיים היו שם, אלא גם כל עמלו - הכספים שאסף בכיתותי רגליים במשך חמש שנים!

אך כעת ראש השנה, ולא עולה על דעתו לטלטל את החפצים בחג. שופר, תפילה בבית כנסת - אלה הדברים שעמדו בראש מעייניו. כיצד יוכל להגיע במהירות לבית הכנסת הקרוב?

עמיתיו למסע הָתרו בו לבל יעזוב את חפציו בלי השגחה, כי ברור שייגנבו וייעלמו. ההתלבטות ייסרה את נפשו. על כף המאזניים מונחים כל כספי הצדקה של הישיבה וגם כספו האישי, שנועד לתשלום חובות משפחתו. אך אם ישאר לצד מזוודותיו, לא יוכל לשמוע תקיעת

שופר ולא יתפלל במניין!

לשעה קלה התחולל בקרבו מאבק איתנים, ופתאום, בלי אומר ודברים, ניתק את רגליו מאבני הרציף, הסב את גבו למזוודותיו, ופנה לצעוד במעלה הכרמל. כעבור זמן לא רב הגיע לשכונת הדר הכרמל, לבית הכנסת של חסידי קרלין, החסידות

שאליה השתייך. בלבו היה שלם לגמרי עם ההחלטה, ואפוף רגשי תודה לקב"ה על שסייע לו לעשות את הבחירה הראויה.

החסידים החיפאים הופתעו לגלות את עמיתם מירושלים, שנחת עליהם כמלאך מן השמים. הם הפצירו בו לגשת אל עמוד התפילה ולהיות

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

שופר לעשיר ולעני

בזמן הגאולה יתקע הקב"ה ב'שופר גדול', ובעקבותיו יתקבצו נידחי ישראל, כפי שהנביא מתאר: "והיה ביום ההוא ייתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים, והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים" (ישעיה כז,יג).

המפרשים מסבירים כי התקיעה כאן היא דימוי ומשל. הרד"ק מפרש: "ייתקע בשופר גדול - כך יתקבצו, כאילו היה נתקע בשופר גדול להשמיע הקול בכל העולם, כמו שאמר גם כן: 'וה' אלוקים בשופר יתקע. כך יבואו מכל פאה, כאילו תקעו להם בשופר'. 'המצודת דוד' מבאר: 'הוא עניין משל, לומר, כולם יתקבצו ויבואו כאילו תקעו בשופר גדול להשמיע הקול בכל העולם להתקבץ ולבוא'."

שופר עליון

למה השופר הזה נקרא 'שופר גדול'? מסביר הזוהר (חלק ג, דף רסו,ב) שהכוונה לדרגה רוחנית גבוהה ועליונה: "מה לנו אם הוא גדול או קטן? אלא אותו שופר עליון שבו יוצאים העבדים לחירות תדיר, והוא היובל, יובל עליון וגדול הוא".

בתורת החסידות מוסבר (לקוטי תורה דברים ס,א. התוועדות תשמ"ו כרך א, עמ' 25) שהשופר בכלל מבטא גילוי אלוקי עליון, גילוי העונג הפנימי, שהוא למעלה מגדרי העולמות. אלא שיש שופר רגיל, והוא גילוי שעובר בעד מערך העולמות העליונים, ויש התגלות של 'שופר גדול', "שכמו שהיא בשורשה למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות, באופן כזה היא נמשכת למטה, בלי כל הגבלות, ולכן היא פועלת גם על האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים, שגם הם יצאו מהגלות וישתחוו לה' בהר הקודש בירושלים".

הכול יתעוררו

הפסוק מדבר על שני סוגים של יהודים שה'שופר גדול' יעורר את לבם - "אובדים בארץ אשור"; "נידחים בארץ מצרים". מסבירים המפרשים: "לאותן שגלו למרחוק, לאשור - קורא אובדים; לאותן שגלו מקרוב, למצרים - קורא נידחים" (פירוש מהר"י קרא). רש"י מפרש שה'אובדים' הם הרחוקים יותר, שכבר כמעט נשכחו: "לפי שנפוצו בארץ רחוקה, לפני מן הנהר סמבטיון, קראם אובדים". והרד"ק מפרש: "האובדים הם השבטים שהוגלו מעבר הנהר, שהגלם שם מלך אשור, והוא בארץ אשור, היו שם כאילו אובדים, שלא יצאו עוד משם". המלבי"ם אומר: "קרא אותם שבארץ אשור אובדים, כי נשכח מקומם ומציאותם עד קץ; ואותם שבארץ מצרים הם רק נידחים".

תורת החסידות מסבירה ש'אובדים בארץ אשור' ו'נידחים בארץ מצרים' מייצגים את שתי הסיבות הגורמות לאדם להתרחק מהקב"ה - עושר ועוני. 'אשור' הוא מלשון אושר ותענוג. 'האובדים בארץ אשור' הם מי ששקעו בתענוגי העולם, התגשמו והתרחקו מהקב"ה, בבחינת 'וישמך ישורון יבעט'. לעומת זה, 'מצרים' מייצגת מְצָרִים ומגבלות, קשיים ומצוקות. 'הנידחים בארץ מצרים' הם מי שסובלים צרות ומצוקות, ולכן אין מוחם ולבם פנויים לעבודת ה', כמו שנאמר על בני ישראל במצרים: "לא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה".

כדי להעיר את שני הסוגים האלה ולהחזירם לעבודת ה' יש צורך ב'שופר גדול' - גילוי אלוקי עצום: "בגאולה העתידה יצאו כל ישראל מהגלות, ואף אחד לא יישאר בגלות חס ושלום. כי כמו שביציאת מצרים לא נשאר אף יהודי בגלות, כן יהיה גם בגאולה העתידה על-ידי משיח צדקנו... שכל אחד ואחד מישראל יצא מהגלות, גם האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים".

שליח הציבור בתפילת מוסף, שכן רבי זלמן נודע כבעל תפילה מפורסם, שתפילותיו המסו את לבבות המתפללים.

אותה שנה חל ראש השנה ביום חמישי, ולרבי זלמן ציפו שלושה ימים רצופים של קודש. הוא נענה להפצרות, ותפילתו הייתה מלאת רגש, וסחפה אחריה את קהל המתפללים והעלתה אותם לפסגות של רוחניות והתעלות. רבי זלמן שכח את כל הבלי העולם ואת הדאגה למזוודותיו הנתושות ברציף נמל חיפה. כך עברו שני ימי ראש השנה ושבת תשובה הצמודה להם.

עם צאת השבת הציע לו גבאי בית הכנסת, ר' בערל פרידמן, לגשת יחד אל הנמל בתקווה קלושה כי נותר דבר מה ממזוודותיו. רבי זלמן, שבתוך לבו כבר התייאש מכל רכושו, יצא עמו לדרך ולו כדי להשביע את רצונו של מארחו.

אלא שהמחזה שציפה להם בנמל הכה אותם בתדהמה. המזוודות היו שם בשלמותן, בלי שום פגע, במקום שבו בעליהן נטש אותן. כאילו יד נעלמה השגיחה עליהן במשך שלושה ימים. "ראה", קרא רבי זלמן, "מסתובבים כאן המוני פועלים, ואיש לא נגע ברכושי. זה נס מן השמים!".

באותה עת, בבית משפחת גרוסמן שבירושלים שרתה זאגה. המועד המיועד להגעת אבי המשפחה חלף זה כבר, והידיעות על המלחמה שפרצה הוסיפו סיבה לחרדה. בלב כבד המתינו לצאת החג, ומיד מיהר בנו רבי ישראל לבית אחד מעשירי השכונה כדי להשתמש במכשיר הטלפון הנדיר. תחילה חייג לר' בערל פרידמן מחיפה, המתגורר סמוך לנמל, בניסיון לברר אם שמע משהו על אבי.

מה רבה הייתה השמחה כאשר התברר כי רבי זלמן אכן הגיע בשלום לארץ ישראל והוא אף מתארח ברגעים אלה בבית משפחת פרידמן בחיפה. הגבאי השתפך בתיאורים על תפילות החג העילאיות שהיו מנת חלקם בזכות בעל התפילה המפורסם מירושלים, תפילות בלתי-נשכחות.

ואכן, בשנה שלאחריה פנו החיפאים אל רבי זלמן שנית, בבקשה שייאות לשחזר את טעמה של התפילה, ולשוב ולשמש שליח ציבור בימים הנוראים. "מסכים", השיב רבי זלמן, "בתנאי אחד: עליכם להרים תרומה נכבדה לישיבת חסידי קרלין בירושלים". העסקה סוכמה, לשביעות רצון כולם, ובראש השנה של שנת תש"א זכו לשליח הציבור המיוחד במינו.

(על-פי 'גדול בישראל')

תחושת רעד ליד העמוד

מוזיקליות נחשבות, אך תפקידו העיקרי הוא ראש ישיבת בעלז בטלוסוון. הוא מוצא את הדרכים לשלב מוזיקה בעבודתו עם תלמידיו: "אנחנו מחדירים הרבה שירה של דבקות, של רגש. גם בשיעורי אני מכניס שירה. שירה טהורה נותנת מזור לנשמה, בפרט לדור הצעיר. אנחנו מלמדים גם ניגוני חב"ד, כמו 'צמאה לך נפשי', 'אבינו מלכנו' ועוד. זה נתן הרבה כוח".

למה להתאפק

פעמים רבות הוא מביא נעימות חדשות שהלחין. "אני לא יושב להלחין. זה יוצא ממני", אומר הרב דמן. ולמה צריך לחדש מנגינות? "בליובאוויטש למשל יש אוצר ניגונים גדול, ותמיד אפשר לחבר למילות התפילה נעימה עתיקה וזה ייחשב דבר חדש. אבל בבעלז, שאוצר הניגונים בה לא היה גדול בדורות הקודמים, אנחנו יוצרים על-פי בקשת הרבי ניגונים חדשים".

ומה הוא עושה כשקולו נשנק מהתרגשות בתפילות הימים הנוראים? "אני לא מנסה להתאפק, מותר לבכות בתפילה. שליח ציבור צריך להתכונן היטב לפני התפילה. אבי שימש פקיד בביטוח הלאומי, אבל מהיום הראשון של סליחות נהג לקחת חופשה עד אחרי יום כיפור, כדי להתכונן כראוי לתפילה".

הוותק של הרב ירמיה דמן, כבעל תפילה בבית המדרש המרכזי של חסידות בעלז בירושלים, אינו מונע ממנו להתרגש לקראת הימים הנוראים. "בכל פעם יש תחושת רעד", הוא מסביר, "בפרט שבבית המדרש נמצא האדמו"ר וקהל ענק של חסידים. זה מרגש, אפילו מפחיד. יש אמרה בבעלז שכאשר בעל התפילה אומר לאדמו"ר שאין הוא מרגיש ראוי לעבור לפני התיבה, האדמו"ר משיב: 'בעל התפילה הוא אני, ואתה רק אומר את השורה האחרונה'..."

ביום שבו אנו משוחחים עם הרב דמן (65) הוא נרגש במיוחד. בעוד כמה שעות ייכנס אל האדמו"ר מבעלז ויבקש ברכה לקראת תפילתו בבית המדרש. "כך אני נוהג לקראת ראש השנה בעשרות השנים האחרונות", הוא אומר.

כשראש הישיבה שר

מאז היותו ילד עמד לצד אביו, הרב יצחק, בעל תפילה ידוע בבית הכנסת של בעלז בבני-ברק, וסייע לו. לאחר נישואיו נעשה בעל תפילה בעצמו. "שמעתי אדמו"רים רבים בעת תפילתם, וזה משפיע עליי עד היום", הוא מספר.

כיום הוא נחשב בעל התפילה הוותיק של בעלז, עם קביעות בתפילת קבלת שבת ובימים הנוראים. ברבות השנים נעשה אחד מבכירי המנגנים והמלחינים, והוציא מתחת ידו יצירות

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

נרות ראש השנה

שאלה: איך מדליקים נרות ביום א' וביום ב' של ראש השנה?

תשובה: את נרות ליל החג השני של ראש השנה מדליקים ביום חמישי בערב, אחרי צאת הכוכבים (כפי שמופיע בלוחות), כדי שלא להכין מהחג הראשון לשני. לעומת זה, ביום שישי, בחג השני, מדליקים את נרות השבת לפני כניסת השבת (בזמן הקבוע בלוחות).

את הנרות מדליקים מאש קיימת, ולא בהצתת גפרור וכדומה. לצורך זה מדליקים בערב החג נר (כמו נר נשמה) הדולק כמה ימים, כדי שתהיה בו אש עד הדלקת הנרות של ערב שבת.

אם יש בבית פמוטים נוספים, רצוי להכניס עם נרות מוכנים בעבור החג השני ובעבור נרות השבת. את האוכל שנועד לשבת יש להעמיד על הפלטה

ישן וחדש. הרב דמן (צילום: אלי קובין, 'משפחה')

מי ראוי להיות חזן

בסיום השיחה הרב דמן מספר על גביר בעיירה יהודית שדרש למנות אותו לבעל תפילה, אף שלא היה ראוי לכך. יהודי העיירה פנו אל רבי ישראל מרוז'ין, וזה ביקש להביא לפניו את העשיר. אמר לו הרבי: יש שלושה סוגים בבעלי תפילה: 'תפילה לדוד' - אדם שיודע לזמר; 'תפילה למשה' - מי שיש בו תורה ויראת שמים; ויש 'תפילה לעני'. קול ערב אין לך, גם לא תורה ויראת שמים, נשאר רק 'תפילה לעני'... נבהל העשיר ואמר: רבי, אני מוותר...

"נתפלל שיתקבלו תפילותינו", מסיים הרב דמן, "ושתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

בחג השני (ביום שישי) מבעוד יום, כדי שיספיק להתחמם קודם כניסת השבת, שאם ירצו, יוכלו לאכול ממנו בחג.

רצוי מאוד להכין מערב החג את ספר התורה שבו יקראו בשבת. אם לא הכינו, או שהיו זקוקים לספר התורה הזה לצורך הקריאה בראש השנה, אין לגלול אותו במהלך החג למקום הקריאה בשבת, אלא יש לעשות זאת בשבת עצמה (וכן פסקו הרמ"א ואדמו"ר הזקן). ויש מתירים ורבים מסתמכים עליהם ומקילים בכך.

שנת מעשר עני: שנת תשע"ח היא שנת 'מעשר עני', וחובה זו חלה על כל הירקות שנקטפו מראש השנה ואילך. במקרה של ספק אם הירקות נקטפו בשנת תשע"ז או תשע"ח, יש להפריש מספק גם 'מעשר שני' וגם 'מעשר עני'.

מקורות: ראה שו"ע או"ח סי' תקכח, רמ"א ונו"כ. שו"ע יו"ד סי' רלד סני"ו. שו"ע אדה"ז סי' תקג ס"ג. מטה אפרים תקפא, כב. 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' לט. לוח 'דבר בעתו'.

לקרוא ולדעת

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
- כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?

לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

אוצר בבית

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע' סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות, סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020